

Republika Srbija
Tužilaštvo za ratne zločine

ZAVRŠNA REČ TUŽILAŠTVA ZA RATNE ZLOČINE U PREDMETU "ŠKORPIONI 2 (A.MEDIĆ)"

28. januar 2009.

Poštovani sude,

Tužilaštvo za ratne zločine u potpunosti ostaje pri preciziranoj optužnici, jer smatra, da je u toku dokaznog postupka nesumnjivo utvrđeno, da je optuženi izvršio krivično delo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva pomaganjem iz čl.142. st.1. KZJ u vezi čl.24. KZJ, koje mu se stavlja na teret, za koje je i krivično odgovoran.

Prema dispozitivu precizirane optužnice KTRZ.br.3/05 od 01.10.2008.godine optuženom Medić Aleksandru kao pripadniku paravojne formacije „Škorpioni“ stavlja se na teret da je neutvrđenog dana tokom jula meseca 1995.godine na mestu zvanom „Godinjske bare“ u blizini Trnova, tadašnjoj Republici BiH, kršeći pravila međunarodnog prava i to čl.301. tač.1.A) IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vreme rata i čl.4. st. 2.A) i čl.13. II Dopunskog protokola uz ovu konvenciju sa umišljajem pomogao pripadnicima svoje jedinice Slobodanu Mediću, Peri Petraševiću, Branislavu Mediću, protiv kojih je krivični postupak okončan pravnosnažnom presudom, zatim Momić Miloradu, protiv koga je krivični postupak razdvojen, te Slobodanu Davidoviću, koji je u vezi istog događaja osuđen pravnosnažnom presudom nadležnog suda u Republici Hrvatskoj, kao i drugim NN pripadnicima iste jedinice da liše života šest zarobljenih lica - civila muslimanske nacionalnosti i to: FEJZIĆ SAFETA, rođenog 1978.godine, ALISPAHIĆ AZMIRA, rođenog 1978.godine, SALKIĆ SIDIKA, rođenog 1959.godine, IBRAHIMOVIĆ SMAILA, rođenog 1960.godine, SALIHOVIĆ DINU, rođenog 1979.godine i DELIĆ JUSU, rođenog 1970.godine. Prema dispozitivu radnje pomaganja sastoje se u tome što je Aleksandar Medić postupajući po naređenju Slobodana Medića, komandanta pomenute jedinice, da se u blizini borbenog položaja, na mestu gde je ranije bilo borbenih dejstava, streljaju zarobljena lica i to tako da se predstavi da su u tim dejstvima poginula, sa automatskom puškom u ruci, zajedno sa drugim, sada pravnosnažno osuđenim licima učestvovao u prevoženju zarobljenih lica kamionom do mesta u blizini naselja sa spaljenim vikendicama, zatim po iskrcaju zarobljenih lica kojima je bilo naređeno da legnu na zemlju, zajedno sa istim pripadnicima

jedinice držeći i dalje automatsku pušku u rukama čuvao zarobljena lica da ne pobjegnu, potom sa istim saučesnicima i sa još dva NN pripadnika jedinice koji su takođe držali automatske puške u rukama sproveo zarobljena lica dalje do spaljene vikendice Zvizdić Hasana, te da je na taj način svim navedenim radnjama zajedno sa ostalim saučesnicima za sve vreme od polaska iz Trnova pa do dolaska pred spaljenu vikendicu kod zarobljenih lica stvarao osećaj beznadežnosti i odsustvo volje za pokušaj bekstva. Pored toga, u istom dispozitivu kao radnja pomaganja u izvršenju krivičnog dela navodi se i to da je optuženi Medić Aleksandar na kraju, kod pomenute vikendice stajao sa puškom u ruci dok su preostali saučesnici najpre streljali četiri zarobljena lica, zatim za vreme dok su preostala dva zarobljena lica prenela leševe streljanih do kuće, kao i za vreme dok su potom njegovi saučesnici streljali i ova dva preostala zarobljena lica u samoj vikendici.

Pravnosnažnom presudom Okružnog suda u Beogradu – Veća za ratne zločine u ovom predmetu K.V.br.6/2005 od 10.04.2007.godine koja je u odnosu na osuđene Slobodana Medića, Peru Petraševića i Aleksandra Vukova potvrđena, a u odnosu na osuđenog Branislava Medića preinačena samo u pogledu odluke o kazni presudom Vrhovnog suda Srbije Kž I r.z.2/07 od 13.06.2008.godine, pravnosnažno su utvrđene činjenice u pogledu statusa paravojne jedinice „Škorpioni“ kojoj pripada optuženi Aleksandar Medić, u pogledu karaktera oružanog sukoba za vreme građanskog rata u tadašnjoj Republici BiH, zatim u pogledu identiteta i broja streljanih civila kao i u pogledu mesta i načina izvršenja krivičnog dela i učešće u izvršenju krivičnog dela osuđenih Slobodana Medića, Pere Petraševića i Branislava Medića, zbog čega u pogledu svih ovih okolnosti nema potrebe da se posebno izjašnjavam, a u vezi toga ostajem u svemu pri ranije datoj završnoj reči.

Međutim, kada su u pitanju radnje optuženog Aleksandra Medića, u odnosu na njega navedenim presudama je pravnosnažno utvrđeno, pre svega, a suprotno odbrani optuženog Aleksandra, da je optuženi Slobodan Medić izdao naređenje za streljanje zarobljenih civila muslimanske nacionalnosti svim pripadnicima svog ličnog obezbeđenja, uključujući tu i Aleksandra Medića, kao i vozaču Branislavu Mediću. S tim u vezi, još jedanput citiram, kako je to navedeno u žalbi ovog Tužilaštva na prvostepenu presudu, iskaze optuženog Petraševića iz istrage sa zapisnika od 08.09.2005.godine koji je pročitao na glavnom pretresu na dan 21.12.2005.godine str.54/68, kada optuženi Petrašević pored ostalog kaže: „.....znam da je meni preneo to naređenje (misli na Slobodana Medića), tu je bio i Aca pored mene, Medić Aleksandar...“, a na str.63/68 istog zapisnika o glavnom pretresu, na pitanje branioca Perkovića o tome ko je bio prisutan kada mu je Medić Slobodan naredio da se izvrši likvidacija, odgovara: „mislim da je tu bio Medić Aleksandar“.

Da je opt.Medić Aleksandar bio prisutan kada je izdata predmetna naredba potvrđuje u svom iskazu i svedok Stojković na glavnom pretresu od 23.02.2006.godine – str.35/97 kada objašnjava da su svi bili sa komandantom pa i

Medić Aleksandar kada je svedok došao pred komandu, a pre nego što su svi ušli u kamion, kao i to – str.36/97 – da kada je Slobodan Medić ostalima rekao „Ajmo da se izvrši zadatak“, da se u tom momentu kamion sa zarobljenicima nalazio na tri do četiri metra udaljen od mesta gde su svi stajali.

Što se tiče samih radnji pomaganja koje je preduzeo optuženi Aleksandar smatram da je zapravo nesporno imajući u vidu i odbranu optuženog, a pogotovo imajući u vidu video zapis sa VHS kasete koji smo ovde svi zajedno pregledali na glavnom pretresu, da je optuženi zaista držeći sve vreme automatsku pušku u rukama učestvovao u prevoženju zarobljenih civila muslimanske nacionalnosti od Trnova do mesta iskrcaja, u njihovom čuvanju na tom mestu do trenutka kretanja do mesta streljanja, zatim u njihovom sprovođenju do mesta streljanja i u obezbeđivanju samog streljanja kako na livadi kod vikendice tako i u samoj vikendici. Sve ove radnje na identičan način preduzimali su i svi ostali saučesnici i to pripadnici ličnog obezbeđenja komandanta i vozač Medić Branislav od kretanja iz Trnova do samog čina egzekucije, a izviđači (NN pripadnici „Škorpiona“ koji su na mesto iskrcaja došli sa Vukov Aleksandrom) od kretanja sa mesta iskrcaja pa do čina same egzekucije. Dakle, sve ove radnje koje je preduzeo optuženi Aleksandar Medić, ali i drugi pripadnici jedinice „Škorpioni“ su bile neophodne da bi se izvršilo samo streljanje pa se njima značajno doprinosi (podupire i olakšava) izvršenje krivičnog dela.

Prema tome, značaj doprinosa optuženog Aleksandra u izvršenju krivičnog dela i streljanju zarobljenih civila je u svemu jednak sa doprinosom ostalih saučesnika, sem u tome što opt.Aleksandar nije pucao. Međutim, na osnovu izvedenih dokaza, a suprotno odbrani optuženog, se utvrđuje da optuženi Aleksandar nije pucao, ne zbog toga što nije hteo da učestvuje u izvršenju krivičnog dela, već zbog toga što se u momentu streljanja uplašio. Nijedan dokaz ili iskaz pojedinih optuženih tokom ovog krivičnog postupka ne ukazuje na to da bi optuženi Aleksandar želeo da se ne izvrši naređenje Slobodana Medića ili da bi on sam lično pozeleo da ne izvrši to naređenje. Naprotiv, na video zapisu koji je pregledan na glavnom pretresu jasno se uočava da optuženi Aleksandar svojim ponašanjem jasno demonstrira volju da se naređenje Slobodana Medića izvrši, a iz iskaza svedoka Stojkovića proizilazi da je u jedinici bilo opšte poznato da je optuženi Aleksandar kao pripadnik ličnog obezbeđenja komandanta voleo da se pravi važan, ali da je zapravo bio vrlo plašljiv. Prema iskazu opt.Petraševića prvo pitanje koje je Slobodan Medić postavio, po povratku učesnika u streljanju u Trnovo, je bilo da li se Aleksandar Medić „prekalio“, što sa jedne strane govori o tome da je Slobodan Medić upravo naredio Aleksandru Mediću da učestvuje u streljanju kako bi savladao tu svoju plašljivost, a sa druge strane da je komandant očekivao da se može desiti da se njegov kum, opt.Aleksandar uplaši i da ne uzme učešće u streljanju. Dakle, opt.Aleksandar kada je primio naređenje od komandanta za streljanje zarobljenih civila postupao je po tom naređenju, hteo je izvršenje tog naređenja i doprinosio izvršenju naređenja za sve vreme od polaska iz Trnova do okončanja streljanja, s tim što jedino nije preduzeo radnju streljanja, ali ne

zbog toga što nije želeo da se ona izvrši, već zbog toga što se uplašio, pa prema tome njegov umišljaj obuhvata osim pomaganja i sve bitne elemente krivičnog dela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.142. st.1. KZJ.

Prethodna presuda u ovom predmetu K.V.br.6/2005 od 10.04.2007.godine upravo je ukinuta u odnosu na optuženog Aleksandra zbog kontradiktornosti koje se odnose na umišljaj optuženog Aleksandra. Naime, u delu presude koji se odnosi na utvrđeno činjenično stanje i na krivicu opt.Aleksandra prvostepeni sud je našao i to sasvim pravilno da radnje koje je preduzeo opt.Aleksandar imaju sva obeležja pomaganja u izvršenju predmetnog krivičnog dela, kao i da postoji njegov umišljaj kako za pomaganje tako i za sve bitne elemente predmetnog krivičnog dela. Međutim, prvostepeni sud je u delu koji se odnosi na kaznu, a u želji da opravda blago kažnjavanje opt.Aleksandra za predmetno krivično delo, naveo nešto potpuno suprotno tj.da optuženi Aleksandar nije pucao prilikom streljanja zbog toga što nije želeo da se ovo krivično delo izvrši. No, pravilnim tumačenjem dokaza kako je to napred objašnjeno, navedena protivrečnost se na ne sumnjiv način otklanja jer se opt.Aleksandar usaglasio sa radnjama ostalih optuženih, zbog čega se i ne postavlja pitanje njegovog eventualnog izbora u smislu napuštanja jedinice u kojoj se nalazio, odnosno njegovog ograđivanja od celog ovog događaja.

U pomenutoj presudi Vrhovnog suda Srbije ukazuje se, kada je u pitanju opt.Aleksandar, na nejasnoću koja se tiče čuvanja straže od strane optuženog Aleksandra u situaciji kada se zarobljena lica vode i nalaze u uslovima bezbednim za jedinicu „Škorpioni“ i s tim u vezi da li su zarobljena lica kada su bila okružena ostalim vojnicima bila u mogućnosti da pobjegnu. Međutim, pravilnim tumačenjem svih izvedenih dokaza dolazi se do zaključka da upravo i jedino okruženje vojnika u kome učestvuje i sam optuženi Aleksandar predstavlja branu da zarobljenici pobjegnu, te da upravo svojim ponašanjem, kako se to vidi na prikazanom snimku, optuženi Medić i ostali saučesnici stvaraju kod zarobljenih lica osećaj beznadežnosti i odsustvo volje za pokušaj bekstva. Iz iskaza svih optuženih kao i iz iskaza saslušanih svedoka pripadnika jedinice „Škorpioni“ proizilazi da je jedinica „Škorpioni“ bila stacionirana u samom mestu Trnovo, a da je deo te jedinice bio na položajima koji su bili dosta udaljeni i od Trnova i od mesta iskrcaja, kao i od mesta gde je izvršeno streljanje. Dakle, teritorija na kojoj je obavljeno prevoženje zarobljenih lica kamionom, njihovo iskrcavanje i zatim sprovođenje do mesta streljanja i samo streljanje nije u neposrednoj blizini pripadnika jedinice „Škorpioni“ ili drugih snaga Vojske Republike Srpske, a na video snimku se nesumnjivo utvrđuje da se ceo ovaj događaj odvija u nenaseljenom delu teritorije koji je brdovit i šumovit, što samo po sebi, ukoliko se opt.Aleksandar i njegovi saučesnici ne bi ponašali na način kako su se ponašali, daje mogućnost da neko od zarobljenih lica pokuša pa možda i uspe u bekstvu. S druge strane, suprotno tvrdnji odbrane da je za zarobljenike nemoguće da se usude da pokušaju bekstvo zbog toga što se nalaze na teritoriji koja je zaposednuta od protivničkih formacija, iz samih okolnosti događanja pa i na osnovu iskaza

svedoka Stojkovića proizilazi da su prethodno zarobljena lica dovezena kamionom čak iz okoline Srebrenice, da ta zarobljena lica nisu znala gde se nalaze, a pogotovo da nisu mogla znati kakav je u tom kraju, znatno udaljenom od Srebrenice, raspored protivničkih formacija pa da te okolnosti nisu mogle da predstavljaju smetnju da oni pokušaju bekstvo. Isto tako, netačna je tvrdnja odbrane da su sva zarobljena lica bila iznemogla i uplašena i u takvom stanju nesposobna da preduzmu bekstvo, jer se pregledom video zapisa celog događaja jasno uočava da su u takvom stanju bili samo mlađi zarobljenici, dok su od starijih naročito dvojica koji su poslednji streljani bili u takvom fizičkom stanju da su mogli da obave prenošenje četiri leša ranije streljanih zarobljenih civila od livade do same vikendice, a što prema video zapisu, za ovakvu radnju nije malo rastojanje. Dakle, ovi stariji zarobljenici su bili u takvom stanju da su mogli da pokušaju bekstvo ukoliko optuženi Aleksandar, kao i ostali saučesnici, ne bi preduzimaop opisane radnje pomaganja.

Optuženi Aleksandar Medić tokom postupka se brani da on nije znao kakva je naredba izdata od strane komandanta Slobodana Medića i da zbog toga sve dok nije otpočelo streljanje, nije znao da će to streljanje biti i izvršeno, a njegov branilac navodi da optuženi Aleksandar nije mogao da čuva stražu jer za to nije bilo bilo kakve potrebe i da njegovo prisustvovanje za sve vreme događaja ne može imati karakter pomaganja jer bi i bez njegovog prisustva se događaj odigrao na isti način i zarobljena lica bi bila streljana.

Smatram da je ovakva odbrana neosnovana i uperena na izbegavanje krivične odgovornosti.

Što se tiče prisustva optuženog Aleksandra izdavanju naredbe za streljanje od strane komandanta Slobodana Medića već sam u prethodnom izlaganju ukazao ne samo na to da je pravnosnažnom presudom to utvrđeno, već i na konkretne dokaze na osnovu kojih se nesumnjivo zaključuje da je optuženi Aleksandar bio prisutan tom prilikom – iskaz svedoka Stojkovića na glavnom pretresu od 23.02.2006.godine i iskaz osuđenog Petraševića u istrazi od 08.09.2005.godine i na glavnom pretresu od 21.12.2005.godine. Pored toga ukazao sam i na to da je komandant „Škorpiona“ želeo da se njegov kum, opt.Aleksandar, „prekali“, zbog čega je potpuno nelogično da bi on propustio da naredbu izda u prisustvu opt.Aleksandra. Pored toga iz iskaza svedoka Stojkovića kako tokom celog postupka, tako i na glavnom pretresu od 08.12.2008.godine (str.20/44 zapisnika sa gl.pretresa) kao i na osnovu iskaza osuđenog Pere Petraševića koji je dao u svojstvu okrivljenog proizilazi da su učesnici u streljanju po povratku sa zadatka, a nakon referisanja komandantu njihove jedinice, svi zajedno komentarisali u prisustvu samog optuženog Aleksandra činjenicu da on nije pucao zbog plašljivosti, da prema tome nije izvršio naređenje i da je tom prilikom opt.Aleksandar ćutao, a sigurno je, da zaista nije čuo prethodno kako naređenje glasi, da bi se time pravdao i pred komandantom i pred svojim drugovima iz jedinice.

U vezi izdavanja naređenja za streljanje odbrana će se svakako pozivati na izmenjeni iskaz svedoka Stojkovića na glavnom pretresu od 08.12.2008.godine i na neznatno izmenjen iskaz svedoka Pere Petraševića na današnjem glavnom pretresu. Međutim, i pored činjenice da su i svedok Stojković i svedok Petrašević svojim poslednjim svedočenjima želeli da pomognu opt.Aleksandru, njihovo drugačije kazivanje u odnosu na njihova ranija kazivanja nemaju onakav značaj kako će to istaći odbrana.

Analizom iskaza svedoka Stojkovića sa glavnog pretresa od 08.12.2008.godine u odnosu na tri bitna momenta ovog događaja jasno se utvrđuje želja ovog svedoka da pomogne optuženom Aleksandru da izbegne ili bar ublaži svoju krivičnu odgovornost. Na ovom mestu ću analizirati njegov iskaz u vezi prvog bitnog momenta – prisustva optuženog Aleksandra prilikom izdavanja naredbe za streljanje, a u preostala dva bitna momenta daću analizu kasnije. U ranijem iskazu na glavnom pretresu od 23.02.2006.godine svedok Stojković je tvrdio da su svi pripadnici obezbeđenja komandanta jedinice pa i optuženi Aleksandar bili ispred komande pre nego što su ušli u kamion i da su se nalazili tri do četiri metra udaljeni od mesta gde se nalazio kamion, te da im je komandant izdao naređenje da krenu na izvršenje zadatka (str.35/97 i 36/97 zapisnika o tom glavnom pretresu), dok na glavnom pretresu od 08.12.2008.godine (str.9/44) najpre iznosi tvrdnju da nije video optuženog Aleksandra sve dok kamion nije došao do mesta iskrcaja. Osim što je ovo kazivanje suprotno sa njegovim ranijim kazivanjem, ono samo po sebi ne znači da optuženi Aleksandar nije bio tu prisutan već samo da ga navodno svedok Stojković tada nije video. Međutim, kada je svedoku Stojkoviću predočen njegov raniji iskaz (str.16/44), svedok reterira tako što tvrdi da je moguće da je Aleksandar Medić bio na tom mestu ako je on tako rekao, ali da je u tom slučaju bio ispod šljive sa ostalim pripadnicima ličnog obezbeđenja komandanta, ali ne u blizini kamiona. Dakle, iz ovakvog ponašanja svedoka Stojkovića može da se izvuče samo jedan pravilan zaključak a to je da je tačno ono što je kazao na glavnom pretresu na dan 23.02.2006.godine.

Što se tiče iskaza koji je Pera Petrašević danas dao u svojstvu svedoka i koji je u odnosu na ranije date iskaze u svojstvu okrivljenog u istrazi na dan 08.09.2005.godine, te na glavnom pretresu na dan 21.12.2005.godine različit samo u pogledu toga što je ranije tvrdio da je opt.Aleksandar bio prisutan prilikom izdavanja naređenja za streljanje, a sada kao svedok tvrdi da ne može da se seti da li je svaki od pripadnika obezbeđenja bio tu ili ne. Ni ovako izmenjen iskaz ne potvrđuje odbranu opt.Aleksandra da nije bio prisutan kada je izdato naređenje. S druge strane, svedok Petrašević je na današnjem glavnom pretresu nesumnjivo potvrdio da je uloga svih pripadnika obezbeđenja prilikom događanja na mestu iskrcaja i na putu do vikendice kao i za vreme streljanja bila, uključujući i opt.Aleksandra da čuvaju zarobljena lica kako ne bi pokušavali bekstvo, da zato nije bila potrebna neka posebna naredba jer se to, s obzirom na krajnji cilj, podrazumevalo, a kako je to svedok Petrašević objasnio prilikom obavljanja tog dela zadatka – čuvanja

zarobljenika, svi pripadnici jedinice koji učestvuju u ovom događaju su se u tom cilju samoinicijativno, sa puškama u rukama, raspoređivali.

Što se tiče doprinosa optuženog Aleksandra kao pomagača u izvršenju krivičnog dela, o tome sam već govorio na početku kada sam analizirao radnje krivičnog dela koje je preduzeo optuženi Aleksandar i njihov doprinos izvršenju krivičnog dela odnosno streljanju šest zarobljenih civila muslimanske nacionalnosti. Ovom prilikom bih se pozvao i na analizu video zapisa koji je snimio svedok Stojković i koji je pregledan na glavnom pretresu, pa u vezi toga želim sada da ukažem na bitne detalje video zapisa koji se odnose upravo na optuženog Aleksandra. Uz žalbu na prethodnu presudu u ovom predmetu, a povodom odluke o kazni u odnosu na optuženog Aleksandra, Tužilaštvo za ratne zločine priložilo je osam fotografija sa oznakom na poleđini Aleksandar Medić broj 1 do broja 8. Na fotografijama broj 1 i broj 2 prikazana je pozicija opt.Aleksandra sa automatskom puškom u ruci pored kamiona pre polaska iz Trnova, na fotografiji broj 3 prikazana je njegova pozicija sa automatskom puškom u ruci pored zarobljenika koji leže, na fotografijama broj 4 i 5 prikazana je pozicija optuženog Aleksandra sa puškom u ruci prilikom sprovođenja zarobljenika od mesta iskrcaja do mesta streljanja, na fotografijama broj 6 i 7 prikazana je pozicija optuženog Aleksandra sa automatskom puškom u ruci za vreme dok dva zarobljenika prenose nekog od streljanih i položaj Aleksandra Medića i jednog pripadnika „Škorpiona“ u grmlju, a na fotografiji broj 8 prikazana je pozicija optuženog Aleksandra sa automatskom puškom u ruci ispred vikendice kada se streljaju preostala dvojica zarobljenika u samoj vikendici. Ove fotografije su skinute sa video zapisa i svrha ovog ukazivanja jeste ne da te fotografije same po sebi budu dokaz već da budu vodič prilikom ponovnog pregleda snimka kako bi se što bolje uočili pojedini detalji koji se odnose na ponašanje optuženog Aleksandra. S jedne strane iz položaja i stava opt.Medić Aleksandra, načina na koji drži oružje i kako učestvuje tokom celog ovog događaja se utvrđuje da u ovom delu radnji, koje je preduzima, u svemu postupa na način kako to čine i svi ostali pripadnici jedinice „Škorpioni“, koji učestvuju u ovoj likvidaciji, sa jasnom odlučnošću da se ovo krivično delo – likvidacija civila izvrši, tako da činjenica što i sam nije pucao, a u izvršenju krivičnog dela učestvovao kao pomagač, sama po sebi ne ukazuje na to da on nije želeo da se to krivično delo izvrši, već da se on tada uplašio i jedino iz tog razloga nije pucao, zbog čega je kasnije i bio predmet poruge ostalih učesnika u ovom događaju. Posebno ukazujem na deo video zapisa vezan za fotografije 6 i 7 kada posle streljanja četvorice zarobljenih lica dva preostala zarobljenika prenose tela streljanih zarobljenika sa livade, prolazeći ispod nekoliko krošnjih olistalih stabala do same vikendice gde se upravo vidi detalj kako u vreme prenošenja jednog od tela streljanih civila optuženi Aleksandar stoji na livadi u blizini navedenog drveća, a jedan pripadnik „Škorpiona“ malo dalje delimično zaklonjen krošnjom drveta, držeći automatsku pušku u ruci kao što to čini i opt.Aleksandar, a što upravo ukazuje da je tačan iskaz svedoka Stojkovića na glavnom pretresu od 23.02.2006.godine (str.56/97), kada tvrdi da su pripadnici „Škorpiona“, citiram: „bili u potezu od tog dešavanja do

vikendice, znači rasporedili se da ne bi došlo da ova dvojica da bi pobjegli“. Dakle, analizom ovog dela video zapisa dolazi se i do drugog bitnog momenta pristrasnog svedočenja svedoka Stojkovića na glavnom pretresu od 08.12.2008.godine jer na ovom pretresu (str.25/44) svedok za razliku od ranije tvrdi da nije bilo posebnog rasporeda na livadi, ali u nastavku svedočenja kada mu je predložen raniji iskaz kaže da postoji mogućnost da je raspored na livadi bio upravo takav da zarobljenici ne bi pobjegli.

S obzirom na sve napred izneto, predlažem da sud optuženog Aleksandra Medića oglasi krivim zbog krivičnog dela koje mu se stavlja na teret, te da ga osudi na kaznu po Zakonu.

Što se tiče okolnosti koje treba da imaju uticaj na kaznu ja u svemu ostajem pri navodima iz ranije završne reči i pri navodima iz žalbe na raniju prvostepenu presudu. Pre svega ukazujem da opt.Aleksandar zapravo ne priznaje da učestvuje u izvršenju predmetnog krivičnog dela kada izražava žaljenje zbog događaja, ali ne i stvarno kajanje, jer on u svojoj odbrani, kako je to napred objašnjeno, neosnovano iznosi tvrdnju da sve do momenta dok nije počela pucnjava na zarobljene civile, nije znao da će oni biti likvidirani. Želim da naglasim da i dalje smatram da se na osnovu iskaza svedoka Stojkovića utvrđuje da se opt.Aleksandar, znajući da će zarobljenici biti streljani, nad njima dodatno izživljavao jer svedok na glavnom pretresu od 23.02.2006.godine (str.41/97) navodi: „ prvi je Aca bio ispitivao...nešto oko seksa....pitao ga je....ovog zadnjeg desno....pitao je: „jesi li prcao?“....i on kaže nisam, a Aca mu je rekao kao „i nećeš“, u tom smislu nekom je rekao“. Posebno ovo potvrđuje i sam optuženi Aleksandar kada je u nastavku saslušanja svedoka Stojkovića na pretresu sledećeg dana, 24.02.2006.godine komentariše iskaz svedoka Stojkovića sledećim rečima: „ja se jesam našalio i to stoji, ali ja da sam znao da će biti streljani ti zarobljenici, sigurno to ne bih uradio...“. Dakle, tom prilikom opt.Aleksandar nije negirao nijednu izgovorenu reč svedoka Stojkovića u vezi ovog događaja.

Međutim, odbrana iznosi tvrdnju da u transkriptu snimka nema ovih reči, već sasvim drugih reči koje nemaju isti smisao, pa tako i sam optuženi Aleksandar tokom ispitivanja svedoka Stojković Slobodana na glavnom pretresu od 08.12.2008.godine (str.42/44), sada tvrdi: „....nisam pitao da li je, kad već moram se izražavat, zarobljenik prcao, već sam mu rekao da nisam.“. „....Da nisam prcao zbog njega, a nisam ga pitao jel prcao. Onda sam rekao: „a nisi ni ti prcao“, a ono što je svedok rekao „i nećeš“, to sto posto nisam rekao, a to se vidi i filmu.“, pa zbog svega toga, branilac smatra da optužba treba da se zasniva u pogledu ove okolnosti samo na transkriptu iz nalaza veštaka, jer treba izbrati ili nalaz veštaka ili iskaz svedoka. Međutim, ovo stanovište je potpuno neosnovano, jer je sud dužan da oceni svaki dokaz koji je izveden tokom postupka kako pojedinačno tako i u skladu jedan sa drugim. U nalazu sudskog veštaka dr.Slobodana Jovičića od 24.11.2006.godine se u odeljku „ZAKLJUČAK I MIŠLJENJE“ navodi u tački 2. da je analiza audio materijala

na VHS kaseti pokazala da je audio materijal nastao presnimavanjem, gde je audio signal previše pojačan usled čega je govorni signal amplitudski limitiran i usled čega je šum znatno pojačan, zatim u tački 4. da je zbog lošeg kvaliteta audio zapisa transkript rađen na principu maksimalnog izvlačenja govorne informacije, te su moguće manje nepreciznosti na nivou glasova ili dela reči, a u delu nalaza koji je označen sa „III ANALIZA AUDIO ZAPISA - tač.3.1. ANALIZA KVALITETA SIGNALA ZAPISA“ pored ostalog se navodi da konstatovani efekti u znatnoj meri utiču na smanjenje razumljivosti govornog signala i na otežano formiranje transkripta. Dakle, na osnovu ovakvog nalaza i mišljenja sudskog veštaka može se zaključiti da je ono što je veštak konstatovao u transkriptima razgovora sa video zapisa tačno, ali da zbog raznih smetnji, različite udaljenosti govornika, govora u isto vreme, u transkriptima nije dosledno zabeleženo sve što su učesnici u događaju kazali odnosno izgovorili.

Kada se s druge strane analizira deo iskaza svedoka Stojkovića sa glavnog pretresa od 08.12.2008.godine u odnosu na predmetne izgovorene reči, dolazi se do trećeg bitnog momenta na osnovu koga se zaključuje da svedok želi da pomogne optuženom Aleksandru. Naime, iako je na pretresu od 23.02.2006.godine citirao pomenute reči optuženog Aleksandra u razgovoru sa jednim od zarobljenika i označio na snimku sa kojim je od zarobljenika optuženi Aleksandar razgovarao (prvi s desna) na glavnom pretresu na dan 08.12.2008.godine u vezi istog događaja svedok kazuje (str.10/44) „ nešto bilo u pitanju oko nekih devojaka, ne mogu da kažem tačno reći...“, a zatim u nastavku iskaza (str.21/44) kaže: „Aca rekao: „nisam zbog tebe prcao“ “. Dakle, svedok uopšte ne pominje razgovor o kome je ranije govorio, a pritom citira upravo reči iz transkripta koje se nalaze u nalazu i mišljenju sudskog veštaka koje je izgovorio optuženi Aleksandar „nisam zbog tebe prcao“, što znači da se sa transkriptom upoznao naknadno i da je naveo te reči zbog toga što se nalaze u transkriptu, a ne zbog toga što se sećao da je te reči izgovorio optuženi Aleksandar i to očigledno zbog toga što je video da u transkriptu tih reči nema. Međutim, kada mu je predložen raniji iskaz svedok Stojković je izjavio (str.23/44): „znam ja tačno šta sam rekao, znam da sam rekao „jesi li prcao, nisi i nećeš“ „Ja stojim da sam to rekao“, a na strani 24/44 potvrđuje da se zaista kada je ranije svedočio tako sećao događaja o kojem je pričao, pa je zbog toga tako i rekao na glavnom pretresu. Prema tome, ako se povežu iznete okolnosti sa delom iz nalaza i mišljenja sudskog veštaka u odeljku pod nazivom „IV KOREKCIJA ZAPISA TRANSKRIPTA – tač.4.2. VHS – ZAPIS TRANSKRIPTA - KADAR BROJ 4.“, utvrđuje se da se upravo iza dela razgovora za koji optuženi Aleksandar tvrdi da ga je vodio i da je izgovorio reči koje stoje u transkriptu, nalazi deo gde se konstatuje da se registruju pucnji, da ima dosta šuma, da je razgovor vrlo nerazumljiv i pojedini glasovi i reči, što znači da je zaista moguće da je optuženi Aleksandar zarobljeniku rekao da neće prcati, a da to ne može da se registruje prilikom pregledavanja audio dela VHS zapisa, ali je svakako sigurno da je ovakav segment razgovora veoma karakterističan i da svedok Stojković nije nikako to mogao da izmisli već je to opisao u svom ranijem iskazu upravo zbog toga

što se toga sećao. U prilog ovome govori i ono što je predsednik Veća konstatovao prilikom pregledavanja snimka da se optuženi Aleksandar u toku upravo ovog dela razgovora smeja, jer da se razgovor odvijao samo u odnosu na ono što optuženi Aleksandar tvrdi, ne bi ni bilo nekog posebnog razloga za smeh. No, sa druge strane čak ako bi sud našao da je utvrđeno samo ono što se navodi u transkriptu u okviru nalaza i mišljenja sudskog veštaka, smatram da i takvo vođenje razgovora od strane optuženog Aleksandra predstavlja izživljavanje nad žrtvama za koje on dobro zna da će biti neposredno iza toga streljani.

U vezi pristrasnog svedočenja svedoka Stojkovića na glavnom pretresu od 08.12.2008.godine, želim da kažem još nešto. Da bi opravdao izmenu svog iskaza ovaj svedok tvrdi da kod istražnog sudije, kada je davao iskaz, nije bio pušten tonski zapis, već samo video snimak na lap-topu (zapisnik sa glavnog pretresa od 08.12.2008.godine, str.22/44), što bi značilo da on nije imao priliku da čuje tonski zapis ni kod istražnog sudije ni na glavnom pretresu od 23.02.2006.godine, već tek 24.02.2006.godine, kada je na glavnom pretresu zvanično izvršen pregled pomenutog audio-video zapisa. Međutim, i u pogledu ove okolnosti svedok ne govori istinu, jer se pregledom zapisnika o njegovom saslušanju kod istražnog sudije Ki.V.br.7/2005 od 15.06.2005.godine – str.38. i 39., utvrđuje da istražni sudija pita svedoka Stojkovića: „jesu li ovo vaši komentari što se čuju?“, a svedok odgovara:

„Da“, te da nadalje sledi izjašnjavanje svedoka o onome što se čuje na snimku, posebno kada se čuju pojedini pucnji.

Na kraju posebno ističem, ono što je Tužilaštvo za ratne zločine i ranije isticalo u završnoj reči i žalbi, da su prilikom izvršenja predmetnog krivičnog dela lišeni života mladi ljudi i deca, od kojih su troje maloletni i to Safet Fejzić, koji je u vreme izvršenja krivičnog dela imao 17 godina i 6 meseci, Azmir Spahić, koji je imao 16 godina i 9 meseci i Dino Salihović, koji je imao samo 16 godina i 20 dana; da nijedna od žrtava nije dala povod za izvršenje predmetnog krivičnog dela; da su svi optuženi, pa i opt.Aleksandar neljudski postupali prema zarob ljenim civilima, jer su ih tukli, vređali, uskraćivali im vodu i sve to radili u veseloj i opuštenoj atmosferi demonstrirajući pritom da se ne radi o pukom izvršavanju naređenja, već i o njihovoj želji da u tome svojevolutno učestvuju; te da motiv – prikrivanje zločina u Srebrenici, ukazuje na niske pobude svih učesnika u izvršenju ovog krivičnog dela.

Zbog svega iznetog, predlažem da taj sud opt.Aleksandru Mediću izrekne što strožiju kaznu, mnogo bližu zakonskom maksimumu nego minimumu. Tužilaštvo za ratne zločine i dalje ostaje pri stavu koji je iznet u prethodnoj završnoj reči i u žalbi na prethodnu prvostepenu presudu, da je jedina pravedna kazna za pomaganje u ubistvu šest zarobljenih civila prilikom izvršenja krivičnog dela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl.142. st.1. KZJ, maksimalna kazna predviđena za ovo krivično delo, ali s obzirom na izražen stav Vrhovnog suda i kazne koje su

pravnosnažno izrečene osuđenima Peri Petraševiću i Medić Branislavu, Tužilaštvo više ne insistira na ranije iznetom stavu.

ZAMENIK TUŽIOCA ZA RATNE ZLOČINE

Nebojša Marković